

RIKSARKIVAREN

JUSTISDEPARTEMENTET	
05 NOV 2007	
SAKSNR.:	200705911
AVD/KONT/BEH:	LOV/ED/MHG
BOK.NR.	105
ARKIVKODE:	

Justis- og politidepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres ref
200705911 EO/MHG

Vår ref.
2007/17566 TOBR

Dato
31.10.2007

Høring - forskrift til offentleglova

Vi har disse kommentarene til høringsutkastet til forskrift til offentleglova:

1. Virkeområdet

Det følger allerede av loven at offentleglova med forskrift vil gjelde for en god del rettssubjekter som reglene om offentlige arkiver i lov 04.12.1992 nr. 126 om arkiv ikke gjelder for. Disse organene vil få plikt til å føre journal etter reglene i arkivloven med forskrift, men for øvrig vil altså ikke arkivloven kap. I, II og IV og bestemmelsene i forskrift 11.12.1998 nr. 1193 gjelde.

Prinsipalt mener vi at alle de rettssubjektene som slik skal praktisere offentlighet etter reglene i offentleglova vil være samfunnsmessig viktige virksomheter, og at deres arkiver også bør bevares for ettertiden, jf. arkivloven § 1. Vi antar at reglene i arkivloven kap. III om private arkiver i de fleste tilfellene vil gi for svakt vern, og at det derfor burde gis nærmere regler om langtidsbevaring av arkiver fra denne kategorien rettssubjekter.

Rent konkret har vi allerede kunnet konstatere at påbudet om journalføring i samsvar med reglene i arkivloven med forskrifter, fører til mange henvendelser til Riksarkivaren for å få veiledning i hvordan man skal oppfylle dette kravet. Ressursmessig representerer dette et problem av en viss størrelse for Riksarkivaren, men dette er også et problem fordi vi ikke finner at vi kan gi autoritativ nok veiledning overfor organer som ikke kommer inn under Riksarkivarens myndighet. Vi finner derfor å ville foreslå at det i forskriften kapittel 1 i egen paragraf gis retningslinjer for hvor de organer som faller utenfor Riksarkivarens myndighetsområde, kan søke råd og veiledning. Vi antar dette kan skje etter mønster av bestemmelsene i utkastet § 11 om klagebehandling.

I forbindelse med de forespørsler om veiledning som det er vist til ovenfor, har det kommet til syne uklarhet angående hvilke konkrete regler om journalføring som

faktisk gjelder. Spesielt gjelder dette forholdet til arkivforskriften § 2-9 som påbyr Noark-baserte systemer. Dersom organene ikke skal ha avleveringsplikt eller plikt til egen langtidsbevaring for sine arkiver, faller noe av begrunnelsen for et standardisert system bort. Riksarkivaren mener prinsipielt at det bør gis påbud om en eller annen form for langtidsbevaring, jf. hva som er sagt ovenfor, men uavhengig av dette bør det antakelig i alle fall gis en nærmere spesifisering av hvilke krav i arkivloven med forskrifter man er forpliktet til å følge.

2. Unntak fra innsynsretten

I og med at lovens bestemmelser skal gjelde også for dokumenter eldre enn 1. juli 1971, herunder journaler, er det nødvendig med noen særlige regler for materiale som er skapt før denne datoen. I forskriftutkastet § 9 første ledd er det tatt inn bestemmelser som bør kunne dekke det nødvendige her. Vi mener imidlertid at det i tillegg kan være nødvendig å presisere hvordan journaler og lignende registre skal/kan håndteres. For journaler i de organer og for de saksområder som etter forskrift 14.02.1986 nr. 351 til offentlighetsloven hittil har vært unntatt fra hovedregelen i offentlighetsloven, er det foreslått egne regler i forskriftutkastet § 12, og for disse kan dette være tilstrekkelig. Men journaler ført før 1. juli 1971 er heller ikke ført med sikte på offentlighet og kan derfor inneholde taushetsbelagte opplysninger, uten at det er produsert en versjon som fungerer som offentlig journal. I tillegg kommer at mange organer også etter 1. juli 1971 ikke fortløpende har produsert offentlig journal, slik at det som i dag finnes bevart, særlig for den første tiden etter 1. juli 1971, stort sett er den fullstendige journalen, uten skjerming av eventuelle taushetsbelagte opplysninger. Vi foreslår følgende som § 9 første ledd andre punktum: *Eldre journalar og liknande register som ikkje er førde med sikte på å vere offentlege, skal vere offentlege så langt dette er mogleg utan at teiepliktige opplysningar vert leverte ut. Dersom det er naudsynt og kan gjerast med rimeleg bruk av ressursar, må ein på førespurnad laga kopiar der teiepliktige opplysningar er skjerma.* En slik bestemmelse vil etter vår oppfatning også dekke de journalene som er omtalt i utkastet § 12 andre ledd.

3. Journal på Internett

I utkastet § 6 omtales journalen, i bestemt form. Det er imidlertid ikke uvanlig at et organ har flere journaler, eller i det minste fagsystemer med journalfunksjoner i tillegg til ordinær journal. Det siste spenner over et spekter av store elektroniske systemer for massesaksbehandling til enklere administrative støttesystemer, som for eksempel rekrutteringssystemer. Forskriften bør gi regler for hvordan organer som har slike fagsystemer med journalfunksjoner, skal forholde seg med hensyn til tilgjengeliggjøring av journalopplysninger fra disse systemene på Internett.

4. Endring i arkivforskriften

Det er foreslått en endring i § 2-6 i forskrift 11.12.1998 nr. 1193 om offentlege arkiv. Realiteten i den foreslåtte endringen er at den mulighet som følger av § 2-6 første ledd tredje punktum til å unnlate å journalføre organinterne dokumenter, innskrenkes noe. Riksarkivaren har ikke noe å bemerke til den foreslåtte endringen i seg selv, men vil peke på at bestemmelsen om valgmulighet når det gjelder journalføring av interne dokumenter i sin tid ble utformet ut fra en virkelighet der arkivdokumenter ble lagret på papir. I dag er situasjonen den at store deler av

forvaltningen skaper og lagrer sine dokumenter elektronisk. Dokumenter som etter nevnte bestemmelse kan unnlates journalført, må i et slikt system likevel registreres, ellers vil det ikke være mulig å finne dem igjen. Riksarkivaren mener det kan være behov for bestemmelser om hvilken status de forenklede registreringene som oppstår som følge av dette, skal ha i forhold til offentleglova.

Med hilsen

Tor Breivik e.f.
underdirektør